

Ps. 24:1

HC antw. 74 + doop + 90G26:1

LvK 102: 2, 3 na Hand.7:1-8

Ps. 24:2, 3, 5 na de preek

90G85 na geloofsbel.

Ps. 105:2, 3, 4

Lezen en tekst: Hand. 7:1-8

Weet u het nog? De cruciale vragen hier in Hand.: blijft het 'Mozes' of wordt het 'Jezus'? Blijft het de offerdienst in de tempel of wordt het 'et offer aan het kruis? Moesten de Joodse leiders geloven dat er voor de tempel en voor de wet van Mozes geen toekomst meer was? Zou Israël zijn unieke positie als volk van God verspelen? Zou hun eeuwenlange geschiedenis met God niet meer van betekenis zijn?

Zou hun band met God sinds de tijd van Abraham geen waarde meer hebben? Stefanus neemt het op tegen de wet en de tempel (6:13). Laat hij zich maar eens verantwoorden. Dat gaat nu gebeuren, in Hd. 7....

Hebt u het wel eens helemaal gelezen? Dat *lange* verhaal over Israëls geschiedenis? Bijna vijf kolommen in onze bijbels. Maar als je het dan uit hebt... ja, dan verbaas je je toch eigenlijk over de felle reactie van het Sanhedrin?! Waar werden ze nou zo boos om? De lange tocht van Stefanus door de geschiedenis van het OT lijkt toch gesneden koek?! Hoe kon dat zo'n opwinding veroorzaken? En: wat is de zin er eigenlijk van? Wie vroeg hierom? Is Stefanus wel 'to the point' met dit lange relaas?

Ik ga u gelijk vertellen waar het op vast zit. En vervolgens controleren we dat op twee punten in dit gedeelte. En tenslotte trekken we een en ander door voor onszelf. Drie punten dus en die noem ik maar even zo:

1. de kern
2. de controle
3. de keuze

1. De kern.

Wat wil Stefanus met zijn historisch verhaal? Dat kun je misschien het best vergelijken met een preek die *Jezus* een keer gehouden heeft in Nazareth. Jezus deed het op veel kleinere schaal, maar Hij ging toch op dezelfde manier te werk. Hij haalde twee gebeurtenissen uit het OT aan en dat was al genoeg om die mensen daar in Nazareth te laten barsten van woede. Jezus zei: "Er waren vele weduwen in de dagen van Elia in Israël... en tot geen van haar werd Elia gezonden, maar wel tot een vrouw die weduwe was in Sarepta, bij Sidon (pikant detail: dat lag in het huidige Libanon!)". "En er waren vele melaatsen in Israël in de dagen van Elisa, en geen van hen werd gereinigd, maar wel Naäman, de Syriër" (Luc. 4:25-27). Wat beoogde Jezus met deze herinneringen? Hij brak er de steunpunten van Israëls verworpen geloof mee af. De trots. De hoogmoed. Van een uitverkoren volk. Maar ze keken niet kleintjes en verwonderd óp naar *God* daarom, ze keken trots in de spiegel. De firma Israël met de naam: God & co. De geschiedenis verkondigde volgens hen niet maar Góds glorie, maar ook Israëls glorie en wel even luid. Die verwaandheid brak Jezus af en Hij werd er bijna om vermoord in Nazareth. Stefanus doet het ook en wordt straks gestenigd in Jeruzalem. Zijn verhaal zit vol speldeprikken voor die joodse verwaandheid. Tekst voor tekst – we zullen het meteen zien - striemt hij de hoogmoed van het Sanhedrin.

Als je dat in de gaten krijgt, dan zeg je niet langer: ik snap niet waar dat Sanhedrin nou zo aangebrand over werd, maar dan zeg je: ik snap niet dat ze Stefanus lieten uitpraten!

Maar zo diep kan het verschil dus gaan tussen mensen die dezelfde bijbel lezen! En alles is te verklaren uit *de kern* – en die is *niet typisch joods*, het is typisch *menselijk* -: de weerbarstige hoogmoed van elke mens die zich Christus (hoe dan ook) van

het lijf houdt. Ik kom daar straks nog op terug, bij het laatste onderdeel als het gaat over de keuze

2. We gaan het *controleren* of dit de kern is.

Op twee punten uit Stefanus' verhaal in deze verzen. Lees nog maar eens mee in vs. 3 en 4: "Trek weg uit je land, verlaat je familie, en ga naar het land dat ik je zal wijzen. Toen trok Abraham weg uit het land van de Chaldeeën en vestigde zich in.... Ja, dan verwacht je daar toch de naam 'Kanaän'. Maar Stefanus noemt dan 'Haran'. En de volgende stap is dan Kanaän. Haran was maar een halteplaats onderweg vanuit Ur naar Kanaän. Zo weten we dat ook uit Gen. 12 en 15. Maar Stefanus geeft aan Haran méér gewicht dan normaal door de manier waarop hij het zegt. Ja...èn...? Splinterig puntje zouden wij misschien denken. Maar denk je dán eens in dat je bij het Sanhedrin hoort en het land waar je woont, dat heilige land met de heilige stad en tempel, dat wordt losjesweg 'het land waar ú nu woont' genoemd. Vlak en afstandelijk. Terwijl *Haran* nu naar voren wordt gehaald. Het klinkt alsof voor Stefanus Kanaän en Haran één pot nat is. En dat ís het ook omdat hij het OT *christelijk* leest! Er *is* geen aparte, heilige grond meer. Je leest eerder in Hand dan ook al dat christenen hun grond begonnen te verkopen. Dat was ten tijde van het OT ondenkbaar!! Beloofd land, toegewezen grond, heilige bodem.... Ja, maar na Christus niet meer.

Opvallend is ook dat Stefanus zo benadrukt, dat Israëls stamvader het land Kanaän eigenlijk nooit bezeten heeft. Heel wonderlijk eigenlijk. Stefanus zegt in vs. 5 in één adem, dat God Abraham zelfs niet het kleinste stuk grond in eigendom gaf èn dat Hij beloofde het land hem in bezit te geven en zijn nakomelingen, hoewel hij helemaal geen kinderen had. Het lijkt wel alsof God de gek steekt met Abraham. Dit land is voor jou

en je kinderen! Maar Abraham heeft helemaal geen kinderen en hij krijgt nog niet eens een voetbreed van dat land. En de kinderen die er eindelijk komen, moeten dan nog vier eeuwen naar een ander land waar ze worden verdrukt. En dan staat er letterlijk in vers 8: en ZO besneed Abraham zijn zoon enz. ZO, dat is: helemaal afhankelijk van Gods verbond. Werkelijk alles wordt voor Abraham gezet op de kaart van de *belofte*. Er was nog niks: geen land, geen nageslacht... > alles op de kaart van de beloften. En dus van de GENADE van God!!! Dáár was Abraham van afhankelijk. Dáár ligt voor Stefanus echt de kern. Het latere land, de wet, de tempel, het was allemaal niet de meerdere glorie van Israël, maar tót meerdere glorie van Gód en Zijn genade.

Een tweede controlepunt. Dat gaat over de bevrijding uit Egypte. Waarom? Om *God* te vereren, ze worden verlost tot: erediensst. In vers 7 aan het eind lezen we dan: Mij vereren op deze plaats. Tenminste zo staat het in de NBG. De NBV heeft hier iets íngelezen, terwijl Stefanus dát nu precies in het midden laat! God had inderdaad gezegd tegen Mozes: na de bevrijding uit Egypte zullen jullie Mij hier dienen, bij de Sinaï. Later wérd dat de tempel. Maar Stefanus laat dat in het midden: het kan allemaal, hoor, bij de Sinaï, bij de tempel. Jezus had gezegd: de tijd komt dat aanbidden in Jerúzalem niet meer van belang is, maar of je het doet in Geest en in waarheid. (Joh.4).

Alle land is van God en er is geen Godvergeten plek op aarde, tenzij jijzelf God vergeet. En daarom is Kanaän of Palestina nu een gewoon land. En Jeruzalem is een gewone stad. Ja, daar was het God juist om begonnen toen Hij Abraham uit Mesopotamië riep. Dat héél de aarde weer een plaats zou worden waar God vereerd wordt. Dat uit álle volkeren de lofzang opklinkt tot Hem die de Schepper van alles en iedereen is. God is te groot en te machtig om slechts één volkje te hebben. God is te groot en te

machtig om maar op één plek aanbeden te worden. Maar vooral: wie je ook bent en waar je ook woont, besef dat je verhouding met God alleen maar één van *genade* is. Dat het aan Góð ligt, die kiest en roept. Om Christus' wil. En nu is de rol van alles dat naar *Christus verwees* uitgespeeld: het volk, het land en de tempel.

Twee heilzame verwisselingen: Haran en Kanaän én Sinäi en Jeruzalem. En dat niet zomaar: Stefanus las het OT met ogen die door Christus scherp zijn gemaakt. Scherp hiervoor, dat het genade van God is en dat je daarom helemaal niets hebt om je op te beroemen!!!

Begrijp u nu, dat het verbazingwekkend is dat het Sanhedrin Stefanus liet uitpraten?! Want die speldeprikken, die zogenaamd 'kleine dingetjes', die haalden alles onderuit waaraan het Sanhedrin zo bijzonder hechtte. De grond van hun bestaan: hún cultus, hún cultuur. Maar het gaat niet en nooit om een rijke *kerk*, het gaat altijd om de rijke *God*.

3. Het laatste: de keuze.

Want nu moet je kiezen: genade en knielen of hoe dan ook toch op je eigen benen blijven staan. Je laat je uit je eigen leven halen en in Gods geschiedenis zetten óf je probeert God in jouw leven in te passen.

Als je ook maar *iets* van jezelf over *wil* houden, dan blokkeer je genade. Van genade leven is lastig, heel lastig, maar het *is* te leren: leven met Christus. Want dát is het.

Vraag het jezelf maar eens af: ben ik naar God toe eerlijk? Ben ik open? Heb ik naar Hem toe alle vertrouwen? Of hou ik wat voor mezelf, hou ik wat aan de hand omdat ik dát nou net niet los wil laten? God *kan* de deur van ons hart forceren, open bréken. Toch doet Hij dat vaak niet: "Ik sta aan de deur en Ik klop..." En dat gaat over de vraag: wat doe *jij*? Wat kies je:

Christus of toch ook weer jezelf? Doe je open, laat je Hem toe? Ook in je geschiedenis. Als je daaruit God zo leert kennen als Stefanus, dan leer je uit geschiedenis genáde. Tegenwoordig worden we niet zo geboeid door geschiedenis. Ook niet door bijv. onze belijdenissen. Die schuiven we makkelijk aan de kant als slechts mensenwerk enzo. En het ís mensenwerk en we zouden over doop en avondmaal vandaag de dag korter schrijven dan de catechismus doet om maar wat te noemen. En we denken soms dat belijdenissen tot meerdere eer van de *kerk* zijn geschreven. Of dat je zo naar de geschiedenis moet kijken. Soms klinkt het ook zo. Alsof de Vrijmaking bijv. alle vragen beantwoord heeft en er daarna nooit meer iets hoort te veranderen.... Maar daar gaat het niet om. Het kan zomaar *hoogmoed* wezen als je geschiedenis en belijdenis wegwuift! Alsof de kerk bij óns pas echt begint!! En dan ga ik God dáár in passen, mijn tijd, mijn ervaringen, mijn behoeften enzovoorts. Maar je staat in Góðs geschiedenis! Niet Hij in de jouwe! Je kunt aan de hand van belijdenissen en van geschiedenis ook een heleboel leren over wat genade van God is en dat je dáárvóór de deur van je hart wilt openen. Met *niets* om *trots* op te zijn. Behalve God!

Genade, verlossing, Christus, dat gaat dwars tegen ieder mensenhart in. Misschien wel juist als je denkt: genade? Maar dat is toch álles? Dat spreekt toch vanzelf.... Nou dat doet het niet, voor niemand.

Het is te leren, moeilijk, maar het is te leren: genade ontdekken in je leven als de kern. En uitgeleerd ben je nooit. Want als je genáde te pákken hebt, onder de knie hebt, is het geen genáde meer. Geen geschenk meer, maar een eigengemaakt iets. Maar erin leren en groeien kun je wel. Daarvoor hebben we elkaar. Al was het alleen al om met elkaar te ontdekken/te leren dat het *met vallen en opstaan* gaat. En dat je daarom Christus ook zo nodig

hebt. En Hij is er. Hij geeft zichzelf. Ontvang! Vertrouw! Wees eerlijk.

Ik haal Kanaän en Nederland en Jeruzalem en Arnhem maar even heilzaam door elkaar en dan zeg ik met Ps. 24 dat heel de aarde en haar volheid koninklijk domein van de HEER vormen.

Omhoog, poorten, omhoog > open je hart, klein, verwonderd, dankbaar! Daar was God bij de roeping van Abraham al op uit.

En dat heeft Hij in Christus bereikt. *Hem zij de lof en de eer en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.* AMEN